

edițiilor eminesciene în limba rusă se ridică la 15 dacă adăugăm cele 3 culegeri antologice din 1921 (N. Dunăreanu și L. Marian), 1928 (V. Lașkov) și 1935 (O. Gordon), iar dacă adăugăm și cele trei antologii, tot antebelice, ale lui A. Feodorov, V. Katranov și A. Luskalova, numai parțial publicate, acestea se ridică la 18. Pe lângă edițiile în limba rusă mai trebuie amintite și 6 ediții realizate în alte limbi ale popoarelor U.R.S.S. (armeană, gruzină, letonă și ucraineană). În afara tălmăcirilor incluse în volume există însă și foarte multe răspindite în presă. Printre acestea am găsit până acum *Împărat și proletar* (14 variante), *La steaua*, *Criticilor mei*, *Luceafărul* (3 variante), *Cugetările sărmanului Dionis*, *Scrisoarea III*, *Somnoroase păsărele*, *Ce te legeni...* (2 variante), *Și dacă...*, *Scrisoarea I și II*, *Ai noștri tineri* etc.

În comparație cu alte țări, unde în perioada postbelică au apărut numai cîte o ediție din scrierile eminesciene (numai în Ungaria au apărut 2), edițiile publicate în U.R.S.S. sînt mai cuprinzătoare și se disting prin nivelul artistic al tălmăcirilor și prin ținuta lor grafică și editorială (mai ales edițiile apărute la Moscova în 1950 — 54 poezii — și 1958 — 117 poezii). Ediția festivă a poeziilor lui Eminescu apărută la Moscova în anul 1950 și epuizată în cîteva săptămîni, ca și aceea din 1958, îngrijită de I. Kojevnikov, se numără printre cele mai complete și mai reușite prezentări ale creației lui Eminescu în alte limbi. Ele au fost realizate de poeți și traducători consacrați, care „au trebuit să lucreze mult pentru a reda în limba rusă frumusețea tulburătoare și suflul viu al poeziei eminesciene”¹.

Apariția la finele anului 1958 a celui mai reprezentativ volum de tălmăciri rusești din opera lui Eminescu, (tipărit într-un tiraj de 20.000 exemplare), a fost marcată ca „eveniment cultural” deoarece, așa cum s-a precizat și în presa noastră literară, „e cea mai completă culegere din poeziile lui Eminescu din cîte au apărut nu numai în U.R.S.S., dar în general și în străinătate”² și se distinge prin valoarea artistică a traducerilor și realizarea critică a ediției³.

Momentul cînd Eminescu a dobîndit o largă audiență în Uniunea Sovietică se situează imediat după apariția primului volum de tălmăciri din 1950. Treptat, în raport cu înmulțirea numărului de traduceri rusești și cu versiu-

¹ G. Korotkevici *Dragostea poporului sovietic pentru opera marelui poet român*, GL, 1953, 24 febr. p. 4.

² Mihail Novikov, *Eminescu în limba rusă. Pe marginea unei ediții de versuri*, VN, 15 februarie 1959. Observațiile generale din articol vor fi reluate și dezvoltate în studiul *Eminescu în rusește*, în RITL, tom. 13, nr. 2, 1964, p. 385—409.

³ Volumul cuprinde 117 poezii, orînduite și date cronologic după ediția Perpessicius. Ampla și documentata prefață—studiu (p. 3—19), semnată de Iuri Kojevnikov (critic literar și cercetător științific al Institutului de literatură universală „A. M. Gorki” de pe lângă Academia de Științe a U.R.S.S., bun cunoscător al limbii și literaturii române clasice și contemporane), explică marelui public sovietic, în lumina esteticii marxist-leniniste, substanța, noutatea și farmecul poeziei eminesciene. Explică de asemenea limitele acesteia nu prin influențe străine, ci ca izvorînd nemijlocit din realitățile românești: poetul trăiește în epoca prăbușirii idealurilor revoluționare ale anului 1848, dar înainte de afirmarea proletariatului ca o clasă puternică de sine stătătoare. Prefațatorul vede în legătura cu poporul și cu creația folclorică principalul izvor de inspirație al poeziei lui Eminescu. Despre această ediție vezi și Oleg Blagovescenski, în Rsl., XII, 1965, p. 364—370.